

ИННОВАЦИОН ТАЪЛИМ МЕНЕЖМЕНТИ – ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ХАЛҚАРО ТАСНИФИНИНГ ОМИЛИ

Юлдашев Искандар Баҳромович

Tashkent International University допектору

ARTICLE INFORMATION

Volume: 1

Issue: 9

DOI: https://doi.org/10.55439/INSURE/vol1_iss9/a16

ABSTRACT

Мақолада олий таълим муассасаларининг халқаро таснифини ривожлантиришда инновацион таълим менежментининг ўзига хос хусусияти ва назарий асослари тадқиқ этилган. Халқаро таснифнинг шаклланишига хизмат қилувчи омилларнинг вужудга келиши ва уларни баҳолаш юзасидан маҳаллий ва хорижий олимларнинг илмий асарлари тизимлаштирилган ва уларга нисбатан мустақил ёндашувлар ишлаб чиқилган. Олиб борилган тадқиқотлар асосида олий таълим муассасаларини халқаро тасниф бўйича ривожлантиришга қаратилган илмий таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилган.

KEYWORDS

олий таълим муассасаси, университет, халқаро рейтинг, таълим сифати, инновацион таълим менежменти

Кириш (Introduction/Введение)

Олий таълим муассасаларининг халқаро тасниф бўйича ривожлантиришда қўллаб омилар қаторида инновацион таълим менежменти алоҳида хусусият касб этади. Биз ўрганган қўллаб тадқиқотларда инновацион таълим менежменти сезиларли таъсирга эга бўлган элемент сифатида қайд этилган. Шу боисдан, изланишларимизни таълим менежменти нуқтан назаридан амалга оширишни кўзда тутмоқдамиз.

Таълим менежментида инновацион ёндашувнинг кириб келиши яқин ўтмиш билан боғлиқ бўлиб, унда олдин кузатилмаган айрим янги назорияларни кўриш мумкин бўлади. Инновацион менежмент орқали таълим жараёнларини ташкил этиш олий таълим тизимида қатор афзалликларни келтириб чиқарадики, улар университетларнинг рақобат устунлигини таъминлашга хизмат қилади.

Умуман олганда, олий таълим муассасаларининг халқаро таснифини ривожлантиришда таълим омили асосий кўрсаткичлардан бири эканлиги маълум. Ушбу категория ракурсдан халқаро таснифни шакллантириш университетларда бошқа омилларни ҳам “қўринмас қўл” назарияси асосида ривожланишига тўртки бўлади, деб ўйлаймиз. Масалан, олий таълим муассасаларида сифатли ўқув машғулотларини ташкил этишга бўлган талаб ва унга бўлган эътибор профессор-ўқитувчиларнинг илмий тадқиқотлар билан шуғулланишига олиб келса, бошқа жиҳатдан университетнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлашни талаб этади. Шунингдек, битирувчиларни иш билан таъминлашда уларнинг меҳнат бозоридagi рақобатбардорлигини таъминлашда ҳам муҳим аҳамият касб этиши сақланиб қолади.

Фикримизча, олий таълим муассасаларида инновацион таълим менежменти орқали халқаро таснифни нафақат шакллантириш, балки уни янада мустаҳкамлашга шарт-шароит вужудга келади. Натижада, университетнинг халқаро таснифини сақлаб туришга ишончли замин яратилади.

Мавзуга оид адабиётлар таҳлили (Literature review, Анализ литературы). Ўзбекистонда менежмент фанининг ривожланишида академик М.Шарифхўжаев ва проф. Ё.Абдуллаев ҳаммуаллифлигида

тайёрланган “Менежмент” дарслиги алоҳида аҳамият касб этади [1]. Мазкур адабиётда менежментнинг турли хусусиятлари ёриб берилган. Жумладан, стратегияга нисбатан шакллантирилган ёндашув айнан муассасасининг истиқбол йўналишларини ишлаб чиқишда эътиборга олиниши лозим бўлган жиҳатлар билан тушунтириб берилади. Стратегия – бу истиқболни тадқиқ этиш, турли сценарийларни таҳлил қилиш, рақобат муҳитида устунлик берувчи ёндашув ва муассасанинг фаолиятини мониторинг қилувчи кенг қамровли тизим эканлиги таъкидлаб ўтилади.

Бизнингча, ушбу ёндашувда стратегиянинг изохлаб берилиши олий таълим муассасаларида ҳам долзарблик касб этади, деб ўйлаймиз. Шу боисдан, олий таълим муассасаларини халқаро тасниф бўйича ривожлантиришда университет стратегиясининг мавжудлиги ва унинг қандай ёндашувга асосланганлиги халқаро таснифга эришишни белгилаб беради, деб ҳисоблаймиз.

Шу билан бирга, проф. Н.Йўлдошев томонидан мамлакатимизда инновацион менежмент моҳиятига нисбатан илк ёндашувларни учратиш мумкин [2]. Н.Йўлдошевнинг фикрича, инновацион стратегияда муассасанинг иқтисодий ҳолати, илмий-техник салоҳият, илмий-техник вазифалар асосида ўзаро боғлиқликларни баҳолашдан иборат эканлигини таъкидлаб ўтади.

Қайд этиш лозим, проф. Н.Йўлдошев ўзининг ўқув дарслигида инновацион менежментни тушунтириб беришда илмий тадқиқотларга алоҳида урғу бермоқда. Бу эса, замонавий жаҳон тенденциялари даврида рақобатбардорлиқни таъминлашдаги асосий омил эканлиги барчага маълум. Шу боисдан, олий таълим муассасасининг ҳам халқаро тасниф бўйича ривожлантиришда илмий фаолиятга доир кўрсаткичлар доимий долзарблигини сақлаб қолади, деб ўйлаймиз.

Доц. А.Аликареева ўзининг мақоласида олий таълим муассасаларида сифат менежменти тизimini моделлаштириш масалаларига эътибор қаратади [3]. У томонидан умумий сифат менежменти (TQM, Total quality management) тизимининг ривожланиш тенденциялари таҳлил этилади. Шунингдек, мажур концепциянинг АҚШ ва Буюк Британияда вужудга келиши ва унинг алоҳида жиҳатлари борасида ўзининг мустақил ёндашувларини таъкидлаб ўтади. Шу билан бирга, изланишлари натижасида олий

таълим тизимида сифат менежментининг 9та модели мавжудлигини ургўлайди. Хулоса сифатида “Олий таълим муассасаларида сифат менежментининг анъанавий функционал моделининг асосий элементлари: таълим жараёнини режалаштириш, амалга ошириш, назорат қилиш ва такомиллаштиришдан иборатдир” деб таъкидлаб ўтади.

Х.Саидова томонидан таълим сифати назорат-бошқарув фаолиятининг ўзига хос жиҳатлари тизимлаштириб берилди [4]. У ўзининг илмий хулосаларида таълим сифати ва самарадорлигини таъминлашнинг муаммоларини ўрганган. Жаҳонда ҳозирги кундаги ислохотлар фондида кўплаб сифат менежменти моделарининг аҳамияти камайиб бораётганлигини ҳам эътиборга олади. Шу билан бирга, сифатни доимий таъдир мониторинг қилиб бориш методи ва Деминг цикли сифатида PDCA (Plan-Do-Check-Act) ни таъкидлаб ўтади. Мазкур метод режалаштиришдан токи амалга оширишга қадар бўлган жараёнларни ифодалаб беришини тушунтиришга ҳаракат қилади.

Таълим менежменти категориясига тўхталар эканмиз унда дастлабки илмий хулосаларда сифат масаласи бирламчи эканлигини кузатиш мумкин. Айрим тадқиқотларда таълим менежменти категориясига сифатни бошқариш нуктаи назаридан ёндашувни шакллантириш кўриш мумкин. Жумладан, халқаро даражада кенг тус олаётган умумий сифат менежменти концепциясининг ривожланиши олий таълим тизимида ҳам алоҳида аҳамият касб этмокда. Бу эса, бизнес субъектларида фойдаланишда бўлган сифат менежменти категориясининг ижтимоий соҳа объекти бўлган олий таълим муассасаларига мослаштириш зарурати вужудга келмокда. Шу боисдан, сифат менежментининг нотижорат хусусияти нуктаи назаридан таълим хизмати олувчиларида қониқиш ҳам иқтисодий, ҳам ноиқтисодий жиҳатдан бўлиши муҳим ҳисобланади.

Сифат менежменти нотижорат нуктаи назардан олиб қараганда таълим хизматларинатижа кўрсаткичларини молиявий рентабеллик методи асосида баҳолаш бирмунча мураккаблик касб этади. Бу эса, таълим менежментини амалга оширишда ноиқтисодий аҳамият касб этувчи, бироқ таълим хизматида тўловни амалга оширган томонда қониқиш ҳиссини вужудга келишига эришишни назарда тутати.

Бизнингча, таълим менежментини амалга оширишда ижтимоийлик (нотижорат) хусусиятини сақлаб қолган ҳолда таълим сифатидан қониқиш ҳосил қилинишига эришиш назарда тутилиши лозим. Шу нуктаи назардан молиявий рентабеллик категориясини таълим сифати менежментига мослаштириш мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Бу борада, олий таълим тизимида сифат менежменти категориясининг айнан олий таълим хизматлари сифатини баҳолаш бўйича ёндашув муҳим ҳисобланади. Жаҳоннинг кўплаб университетларида халқаро тасниф категориясининг мавжудлиги олий таълим сифатини бошқаришга нисбатан тизимли фаолият билан асосланади, десак муболага бўлмайди.

Умуман олганда, олий таълим муассасаларининг халқаро таснифини аниқлашда халқаро рейтинг агентликларининг баҳолашлари асосида амалга оширилади. Кўплаб адабиётларда халқаро тасниф категорияси халқаро рейтинг агентликларининг рўйхатлари асосида белгилашга эътибор қаратилади. Шундай бўлсада, биз инглиз ва рус тилларида нашр этилган илмий тадқиқотларнинг айнан инновацион таълим менежменти юзасидан ишлаб чиқилган илмий хулосаларни ўрганишга ҳаракат қиламиз.

П.Флеминг ўзининг “Қоронғу университет: харобалардан Академия” номли мақоласида университетларнинг тижорат хусусиятининг кучайиб кетганлиги борасида илмий хулосаларни асослашга эътибор қаратади [5]. У томонидан замонавий университет категориясига эътибор қаратилади. Шунингдек неолиберализм ва капиталистик трендларнинг университетлар трансформациясига таъсири баҳолаб берилди. У университетларнинг акционерлик жамияти каби шаклланишини танқид қилади, бозор иқтисодиёти тамойилларига асосланган қоидалар академик ҳаётнинг кескин ўзгаришига таъсир этганлигини таъкидлаб ўтади. Натижада эса, профессор-ўқитувчиларга ишончи бўлмаган иш ўринлари ва талабалар учун тижорат хусусияти касб этган таълим хизматларини яратилганини ургўлайди. Бу эса, академик мустақиллик ва интеллектуал фаолият устидан менежментининг кучайиши, академик кадрларнинг йўқолиб бораётганлигидан хавотир билдиради.

Х.Аула ва бошқалар томонидан амалга оширилган тадқиқотда жаҳон таснифидаги университетларни қўшилишлар орқали амалга оширишни баҳолаб беради [6]. Уларнинг фикрича, университетлар ўзаро қўшилиб кетган даврда улар ўз репутацияларини қандай ҳолда сақлаб қолаётганлиги ёки ошираётганлигини таҳлил этилади. Улар тадқиқотида учта фин университетларининг қўшилиш жараёнларини ўрганади. Шунингдек, университет ҳамкорлиги ва медиа камровининг репутацияни сақлаб қолишдаги ролини таҳлил қилиб, бу қандай ўзгаришларга олиб келиши бўйича хулосалар беради. Натижада, халқаро таснифни ривожлантириш охир оқибат академик таркибнинг қандай даражада эканлиги билан боғлиқ эканлигини асослаб беради.

Я-Вен Хоу ва В.Ж.Жакоб томонидан олиб борилган тадқиқотда олий таълим муассасаларининг халқаро рейтинг агентликлари томонидан эътироф этилишини ўрганилади [7]. Улар томонидан регрессион таҳлил орқали қандай кўрсаткичлар кўпроқ таъсирга эга эканлигини аниқлашга ҳаракат қилишди. Улар томонидан the Academic Ranking of World Universities (ARWU), Times Higher Education (THE), and QS World University Rankings каби рейтинг агентликларининг меодлари таҳлил қилинади. Натижада, ARWU рейтингидан кўпроқ илмий тадқиқотлар орқали эришилаётган натижалар бирламчи аҳамият касб этса, қолган рейтингларда академик ва иш берувчи томонидан бериладиган баҳолаш асосий рол ўйнаши асослаб берилди.

Бизнингча, академик ва иш берувчининг хулосалари кўп жиҳатдан таълимни ташкил этиш жараёнлари билан ҳамбаркас боғлиқ ҳисобланади. Ўз навбатида, ушбу тенденциялар университетларда инновацион таълим менежментини самарали ташкил этишга бўлган заруратни ўзида ифодалаб беради.

В.Чухломин ўзининг тадқиқотида жаҳон бозоридан рақобатбардор кадрларни тайёрлаш жараёнида нималарга эътибор берилиши жиҳатидан илмий ёндашувни келтириб ўтади [8]. Унинг фикрича, “сифат-қиймат-вақт” нуктаи назаридан олий таълим тизимини трансформация қилишни тақлиф этади. Ушбу метод асосида мутахассисларни тайёрлашда икки томонлама диплом концепцияси бўйича тайёрлашни назарда тутати. Натижада, маҳаллий кадрларни хорижий университетлар билан ҳамкорликда жаҳон тасниф бўйича тайёрлашга имконият вужудга келишини таъкидлаб ўтади.

Умуман олганда, хорижий олимлар томонидан олий таълим муассасаларида инновацион таълим менежментининг турли ракурслари жиҳатидан баҳолаб берилмокда. Жумладан, олий таълим муассасаларини тижоратлашиб кетишини олдини олиш, академик репутацияни доимий тарзда сақлаб қолиш каби хусусиятларни келтириш мумкин.

Тадқиқот мақсади ва усуллари (Research objective and methods, Цель и методы исследования).

Мазкур тадқиқот ишида қиёсий таҳлил, назарий таҳлил усулларидан фойдаланилди.

Таҳлил ва натижалар (Analysis and results, Анализ и результаты).

Фикримизча, таълим менежментини инновацион ёндашувни ифодалаш қуйидаги мезонлар билан алоҳида таснифланиши мақсадга мувофиқ, деб ўйлаймиз:

олий таълим хизматларининг тижорат хусусияти касб этишининг олдини олиш.

харажатларни тежаш принципи университет инфратузилмасини ривожлантириш.

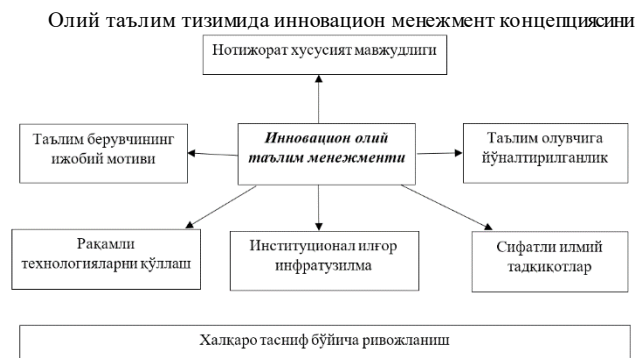
олий таълим олишга бўлган мотивларни янада кучайтиришга қаратилган қулай таълим олишни оммалаштириш.

Умуман олганда, инновацион таълим менежменти концепцияси университетларнинг халқаро тасниф бўйича ривожлантиришда ҳал этувчи омиллардан бири бўлиб қолмокда. Шу боисдан, инновацион таълим менежменти тизими кўп бурчакли моҳиятини ўзида ифодалаб беради. Биз уни қуйидаги 1-расмда кўришимиз мумкин:

1-расмда келтирилган илмий ёндашувларимизни қуйидаги мулоҳазалар орқали янада аниқроқ ифодалаш мумкин, деб ўйлаймиз.

Инновацион олий таълим менежменти анъанавий олий таълим менежментига нисбатан айрим хусусиятлари билан фарқланишини кузатиш мумкин. Кўплаб илмий адабиётларда анъанавий олий таълим менежментини кўпроқ ўқув машғулотларини сифатини назорат қилиш назарда тутилган. Бизнингча, ҳозирги кенг қамровли

ракобат мухитида биргина ўқув машғулотларини сифатини таъминлаш старли аҳамиятга эга бўлмаслиги мумкин. Шу боисдан, ўқув машғулотларини ташкил этишда ташқи омилларни ҳам инобатга олиниши асосий омилга айланиб улгурди, десак муболага бўлмайди.

1-расм. Олий таълим муассасаларининг халқаро тасниф бўйича ривожланишида таълим менежменти омилли

амалга оширишда бош мақсад сифатида нотижорат хусусиятликни таъминлаш муҳим ҳисобланади. Олий таълим хизматларини амалга оширишда ундан қўзланган мақсад молиявий манфаатдорлик эмас, балки ижтимоий манфаатдорлик бўлиши лозим. Бошқача айтганда, биринчидан қисқа муддатли даврда ижтимоийлик тамойили устуворлик касб этиб, таълим олишда янги билимлар яратилиши ва уни ўрганишга нисбатан манфаатдорликни таъминлаш муҳим ҳисобланади. Иккинчидан, узок муддатли даврда молиявий манфаатдорлик тамойили устувор аҳамиятга эга бўлиши лозим, деб ҳисоблаймиз. Бунда олинган билим ва тажрибалар асосида иқтисодий қиймат яратилиши натижасида битирувчининг молиявий манфаатдорлиги акс этса, бошқа жиҳатдан мамлакат миллий даромадининг ҳамошишига шарт-шароит яратилади.

Таълим берувчи – бу биринчи навбатда профессор-ўқитувчи бўлса, бошқа жиҳатдан таълим олиш жараёнида ўқув, илмий тадқиқот жараёнларини ташкил этишга масъул бўлган университет раҳбариятини келтириш мумкин. Анъанавий менежмент тизимида таълим сифати учун профессор-ўқитувчи қаралган бўлса, инновацион таълим менежментида таълим тизимини бутунлигича ташкил этишга жавобгар бўлган шахсларнинг иштирокини ҳам инобатга олиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Таълим берувчининг ички мотиви сифатли таълим беришда замонавий билимлар концепциясига асосланиши ва талабалар билимидан ташқари уларнинг тажрибаларини ҳам ривожлантиришга қаратилган педагогик фаолиятни амалга ошириши назарда тутилиши лозим. Университет раҳбарияти эса, таълим олиш жараёнларининг либерал тамойилларга, лекин катъий қоидаларга асосланган тарзда ташкил этилишига эътибор қаратиши мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Бизнингча, олий таълим берувчилар сифатида қараганимиз – университет раҳбариятининг таълим сифатига бўлган таъсири аксиомага айланмоқда.

Олий таълим муассасасида таълим олувчи – бакалаврият талабаси, магистрант ва докторантлар институтига мансуб бўлган шахсларни келтириш мумкин. Ушбу таълим олувчиларнинг ҳар бир институти учун хос бўлган таълим олиш жараёнларини самарали ташкил этиш назарда тутилиши лозим. Бунда ҳар бир таълим олувчи институти учун манзилли йўналтирилган ўқув жараёнини олиб борилиши кўзда тутилади. Масалан, бакалаврият талабаси учун назарий билимлар олиш ва тажрибаларни симуляцион ўқув аудиториялари ёки амалиёт жойларида мустаҳкамлаш учун шарт-шароит яратиш. Талабаларнинг таълим олиш имкониятидан келиб чиқиб, индивидуал хусусиятли инфратузилмани шакллантириш лозим бўлади. Масалан, ногиронлиги бўлган талабалар учун хос бўлган ўқув адабиётлари ёки ўқув хоналаридаги шароитларни келтириш мумкин.

Докторантура ва мустақил изланувчилик институти талабалари учун халқаро илмий базалар – Science Direct ва Web of Science рўйхатида индексация бўлган мақолаларни қўра олиш ва ўқиш учун кенг шароитларни таъминлаб бериш муҳим ҳисобланади. Илмий

тадқиқот фаолиятини амалга оширишда хорижий малака ошириш курсларини ҳам ташкил этилиши мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Рақамли технологияларни қўлламасдан нафақат олий таълим тизимини, балки ҳар қандай соҳа ривожини тасаввур этиш мурраккаб ҳисобланади. Ўзбекистонда олий таълим муассасаларида HEMIS – олий таълим жараёнларини бошқариш ахборот тизимининг жорий этилиши инновацион таълим менежментини амалга оширишга муносиб хизмат қилмоқда, деб ўйлаймиз. Ҳозирги кунда ушбу ахборот тизимидан 1 млн. дан ортиқ фойдаланувчиларнинг фойдаланаётганлиги ҳам унинг ижобий тенденция акс эттираётганлигини кўрсатиб беради.

Ҳозирги кунда мамлакатимизнинг қўплаб университетларида мазкур ўқув жараёни платформасидан фойдаланилмоқда. Ушбу платформада нафақат талабалар учун, балки профессор-ўқитувчилар учун қатор имкониятлар яратилган бўлиб, таълим жараёнини бошқаришда фаол ёрдамчи эканлигини қайд этиш лозим.

Фикримизча, мазкур платформа билан биргаликда олий таълим муассасаларида ўқув жараёнидан ташқари тенденцияларни ҳам рақамли технологиялар асосида бошқаришни назарда тутиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади. Бу борада, ходимларни бошқариш ва университет кампусидаги жараёнларни ҳам рақамли технологиялар асосида бошқарилиши молиявий харажатларни камайиришга олиб келади. Шу билан бирга, интранет концепцияси асосида бутун жараёнларни бошқариш инновацион таълим менежментини янада соддалаштириш билан бирга, самарадорлигини оширишга хизмат қилади, деб ўйлаймиз.

Инновацион таълим менежменти концепциясида олий таълим муассасасининг инфратузилмавий жиҳати муҳим аҳамиятга эга ҳисобланади. Шу боисдан, инфратузилма борасида фикр юритилганда унинг ўзи ҳам қатор таснифлар асосида тизимлаштирилиши мумкин. Биринчидан, ўқув жараёнларини ташкил этишда техник инфратузилма тасаввурни шакллантирсада, иккинчидан инсон ресурслари салоҳияти, таълим олишдан ташқари жараёнларни ташкил этишга хизмат қилувчи омилларни эътиборга олиш лозим бўлади.

Умуман олганда, илғор инфратузилма категорияси одатдаги инфратузилмадан айрим хусусиятлари билан фарқланади, деб ҳисоблаймиз.

Биринчидан, олий таълим муассасасининг жойлашуви нуқта назаридан қулай ва транспорт-коммуникация тизими учун осон бўлиши.

Иккинчидан, таълим ва таълимдан ташқари фаолиятни амалга ошириш учун уйғун бўлган инфратузилмага эга бўлиш.

Учинчидан, университетда мавжуд бўлган таълим йўналишларига мос равишда ўқув-илмий аудитория, лабораторияларига эга бўлиш.

Тўртинчидан, узокдан келиб таълим олувчилар учун турар жой билан таъминлай олиш имкониятининг мавжудлиги.

Бешинчидан, рақамли Университет 3.0 талабаларига мос равишда рақамли платформага эга бўлиш.

Олтинчидан, ўқув-илмий фаолиятни ташкил этишда симуляцион аудиторияларга эга бўлиши, медиа-студия марказларига эга бўлиши ҳам муҳим ҳисобланади.

Хулоса (Conclusion, Заключение).

Умуман олганда. Олий таълим муассасаларининг халқаро тасниф бўйича ривожлантиришда илмий-тадқиқотларнинг замонавий тенденцияларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунингдек, ҳозирги халқаро рейтинг агентликларининг асосий баҳолаш мезонларида ҳам илмий тадқиқот ва унинг натижалари бўйича кўрсаткичларга алоҳида баллар берилишини таъкидлаш лозим.

Бизнингча, олий таълим муассасаларида илмий тадқиқотларни анъанавий таълим менежменти фонида нисбатан фарқли равишда шакллантиришда қуйидаги жиҳатларни эътиборга олиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Биринчидан, илмий тадқиқотларни фанлараро интеграцион концепцияга асосланган мавзуларда олиб борилишини рағбатлантириш.

Иккинчидан, халқаро илмий базаларда тан олиниши нуқта назаридан янги билимларни ифода этадиган илғор тадқиқот объектларида тадқиқотлар олиб бориш.

Учинчидан, ҳамкорликда тадқиқотлар олиб борилиши яқка тарзда тадқиқотлар олиб боришга нисбатан манфаатлироқ бўлишини ривожлантириш.

Тўртинчидан, олий таълим муассасаларининг номлари остида мақола чиқариш билан бирга, ўз университети номи остида чиқарилган илмий асарлардаги ғояларни давом эттирадиган ва уларга ҳавола берган ҳолда халқаро тадқиқотларни олиб боришни рағбатлантириш.

Бешинчидан, илмий тадқиқотлар натижаларини таълим олувчиларга етказиб бериш учун илмий натижалар конвейри яратилишга эътибор қаратиш.

Олтинчидан, илмий тадқиқотлар олиб боришни ўқув машғулоти олиб боришдан алоҳида ҳолда бўлишини назарда тутиш. Бунда профессор-ўқитувчилар билан меҳнат шартномасини тузишда илмий ёки ўқув юклама нуктаи назаридан ажратган ҳолда расмийлаштиришни жорий этиш.

Еттинчидан, илмий тадқиқотлар олиб боришда молиявий манфаатдорлик билан бирга, ижтимоий-маънавий қониқиш ҳосил қилиш механизмларини жорий этиш.

Саккизинчидан, илмий тадқиқот натижаларини иқтисодиётга жорий этилиши ортидан қўшилган қийматнинг яратилишига хизмат қилишига эришиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади.

Хулоса қилиб айтганда, олий таълим муассасаларини халқаро тасниф бўйича ривожлантиришда инновацион таълим менежменти алоҳида рол ўйнамоқда. Бунда олий таълим муассасасининг нотижорат хусусиятига эга бўлиши, таълис олувчилар, таълим берувчилар ва институционал инфратузилманинг илғор эканлиги кабилар халқаро таснифни шакллантиришда ўзига хос аҳамиятга эга ҳисобланади.

References:

1. Шарифхўжаев М., Абдуллаев Ё. Менежмент. -Т., 2001. - Ўқитувчи нашриёти. Дарслик. 706 б.
2. Йўлдошев Н.Қ., Акбарходжаева З.З. Инновацион менежмент. -Т.: «Иқтисодиёт», 2019. -321бет
3. Аликариева А. Н. Олий таълим муассасаларида сифат менежменти тизимини моделлаштириш масалалари //Журнал социальных исследований. – 2022. – Т. 5. – №. 2.
4. Саидова Х. Таълим тизими бошқарувида сифат ва самарадорлик моделлари //Общество и инновации. – 2022. – Т. 3. – №. 3/5. – С. 42-49.
5. Fleming, P. (2021). The ghost university: Academe from the ruins. Emancipations: A Journal of Critical Social Analysis.
6. Aula, H. M., & Tienari, J. (2011). Becoming “world-class”? Reputation-building in a university merger. Critical perspectives on international business, 7(1), 7-29.
7. Hou, Y. W., & Jacob, W. J. (2017). What contributes more to the ranking of higher education institutions? A comparison of three world university rankings. International Education Journal: Comparative Perspectives, 16(4), 29-46.
8. Чухломин В. Д. Как подготовить специалиста мирового класса? //Всероссийский экономический журнал ЭКО. – 2009. – №. 6 (420). – С. 137-146..